

DUBEN 2026

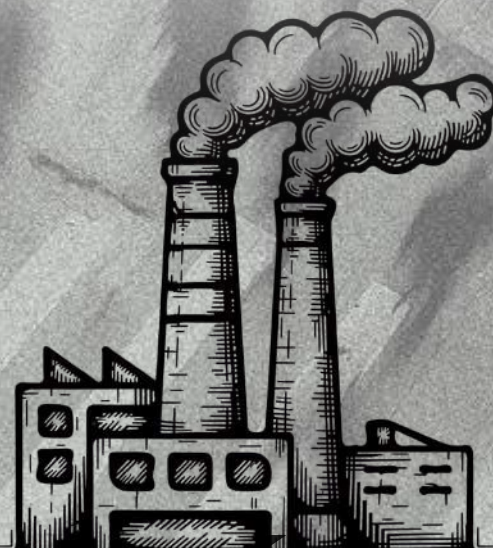
1. vydání

100 czk

4 €

**Negativní stránky
rychlé módy
strana 6**

**Má fast fashion vliv
na myšlení lidí?
strana 11**

PROPAST

FAST FASHION

Slovo redakce

**Milí čtenáři, milé čtenářky,
zamysleli jste se někdy nad tím, proč
se některé oblečení dá pořídit za tak
nízké ceny?**

**Pokud ne, toto vydání časopisu je
přímo pro Vás.**

**Rozebereme zde temné stránky rychlé
módy, její dopady na životní prostředí,
lidské životy a zajímavé alternativy.**

OBSAH

Trendy	1-3
Toxické látky	4
Dětská práce	5
Dopady	6
Likvidace	7-8
Rozhovory	9-10
Eko šatník	11
Zábava	12

Trendy

Dnešní trendy nejsou omezené na určitý styl. Nosí se elegantní i sportovní kousky. Kombinují se textury, barvy a střihy. Proto má každý možnost vyjádřit svůj styl prostřednictvím módy.

Románský sloh
9.-13. stol.

Gotika
12.-16. stol.

Renesance
14.-17. stol.

Baroko
17. - 18. stol.

Romantismus
Konec 18. - 19. stol.

Biedermeier
první pol. 19. stol.

Zdroj foto: <https://cz.pinterest.com/ryc438oexp3l40ad/propast/>; upraveno AI

Historické okénko

Trendy v minulosti trvaly klidně stovky nebo desítky let. K jejich střídání docházelo kvůli zásadním změnám. Mezi tyto přelomy můžeme zařadit: sociální změny, války, náboženské konflikty, epidemie, zeměpisné a technické objevy. Skvělým příkladem je Velká francouzská revoluce. Před revolucí trendům vládly přepychové objemné šaty, ale po ní se ujaly spíše jednoduché úzké šaty.

Dřív také trvalo déle, než se trendy rozšířily. Zatímco dnes? Trendy se mění téměř přes noc. Jak je to možné?

Tomuto jevu napomáhá především globalizace. Klíčovou roli v tomto procesu hraje internet, který umožňuje okamžitý přístup k novinkám z celého světa. Nejčastěji k šíření informací používáme sociální sítě, jejichž prostřednictvím se trendy mění neustále. Ovlivňují nás také influenceri, herci, zpěváci a reklamy.

Lidé neustále prahnou po senzaci, po něčem novém a chtějí držet krok s trendy. Chtějí zapadnout do moderní společnosti, k čemuž jim mohou pomoci právě vhodné oblečení a doplňky.

Proto se neustále vyrábí další a další kousky nového „stylového“ oblečení. Dnešní generace má skříň plnou oblečení a vše, co by mohla potřebovat, na dosah ruky.

Ale ne vždy tomu tak bylo.

Naše prababičky mívaly jen jedny šaty na každodenní nošení a jedny sváteční na neděli do kostela. Jejich oblečení bylo z přírodních materiálů jako je len nebo hrubá vlna.

Lidé si ho většinou šili sami doma. Naše babičky už sice začaly chodit pro oblečení do obchodů, ale pokud jste tehdy zatoužili po „trendy“ kousku, museli jste si ho ušít sami. K ruce jste si mohli vzít velmi populární módní časopis Burda, ve kterém jste našli množství rad a střihů, podle kterých jste si mohli ušít halenky, kalhoty, šaty, či doplňky...

Fast fashion

Co vlastně fast fashion je a proč je v této době tak populární?

Fast fashion, neboli rychlá móda, je masová výroba levného oblečení z umělých nekvalitních materiálů. Tato výroba má negativní vliv na životní prostředí a lidské životy.

Mezi oblíbené obchodní řetězce fast fashion patří H&M, Zara, Shein, Temu, House, NewYorker, Primark či Bershka.

Tyto řetězce si v rozvojových zemích za velice nízkou cenu nechávají vyrábět oblečení, čímž velmi přispívají k zamořování životního prostředí odpady a chemikáliemi.

Jak se značky chovají k prostředí a lidem se můžete dozvědět goodonyou.eco v QR kódu.

Hlavním důvodem stoupající oblíbenosti „rychlé módy“ je nejen dostupnost produktů, ale i aktuálnost módních trendů. Největším lákadlem pro zákazníky fast fashion nadále zůstává cena, proto jsou poskytovány na už tak levné zboží ještě slevy.

Zdroj foto: <https://cz.pinterest.com/ryc438oexp3l40ad/propast/>; upraveno AI

Nákup

V dnešní době si věci nejčastěji pořizujeme přes internet, kde můžeme nakupovat z pohodlí domova za pomoci pár kliků.

Do kamenných prodejen chodíme spíše jen na „čumendu“.

Při online nákupu si zboží můžeme nechat dovést domů, do boxů nebo na výdejny balíků.

Vliv sociálních sítí

Podle různých zdrojů lidé na sociálních sítích tráví klidně 6–7 hodin denně. Znamená to, že jsme neustále vystavováni různým trendům. Tím pádem jsme lehce ovlivňováni influencery, kteří ukazují, kolik nových kousků zdobí jejich šatník.

Je důležité se zamyslet, jestli daný kousek opravdu potřebujeme.

Ekonomický paradox

Z dlouhodobého hlediska utratíme za levnou módu více peněz, než kdybychom si pořídili kvalitnější výrobek, který je sice dražší, ale vydrží nám déle. Je lepší kupovat kvalitnější, regionální výrobky, u kterých víme z čeho jsou vyrobeny, a tím podporovat místní podniky.

Udržitelná móda

Značky zaměřené na udržitelnost módy se snaží vytvářet módu, která nepodléhá trendům. Sází na nadčasovost, šetrnost k přírodě, zvířatům a zajišťují dobré pracovní podmínky pro své zaměstnance. Produkty se vyrábějí z kvalitních přírodních materiálů odebíraných od místních dodavatelů a výrobci se snaží zužít zbytky látek do posledního kousku. Tyto modely jsou navrženy tak, aby se daly snadno kombinovat, čímž předcházejí nadměrnému kupování oblečení.

Skvělým příkladem udržitelné módy je značka Humanoddity, která vyrábí originální, stylové a barevné kousky.

Pokud hledáte českou značku s dlouhou tradicí, doporučujeme Pleas. Tato značka vyrábí kousky, které vydrží a nikdy nevyjdou z módy.

K dokonalému outfitu samozřejmě nesmí chybět správná obuv, proto doporučujeme značku Vasky, u níž najdete kvalitní městskou i turistickou obuv.

Další zajímavé alternativy k fast fashion najdete na straně 13.

Text: Bára Rychnovská

2000

2010

2020

„Nejsem tak bohatý, abych si mohl kupovat levné věci.“ – Tomáš Baťa

Toxické látky

Když si kupujeme fast fashion oblečení z obchodů či online shopů, málokdy přemýšlíme nad tím, že tyto produkty obsahují toxické látky, které nás mohou ohrozit na zdraví, ale také mají velký dopad na životní prostředí. Jediné, co většinu zákazníků zajímá, je cena a vzhled produktu.

Jistě každý zná Shein a Temu, jsou to velmi známe eshopy, které se v posledních letech velice proslavily, ale spíše v negativním slova smyslu. Podle zjištění jihokorejských úřadů obsahují některé produkty z těchto platform nebezpečné chemikálie. Například u obuvi ze Sheinu byly nalezeny **ftaláty** – látky používané ke změkčení plastů – až **229krát** nad povoleným limitem.

Tyto látky mohou negativně ovlivňovat hormonální systém a reprodukční zdraví. Podle odborníků mohou snižovat plodnost nebo způsobit předčasný porod.

Typickými materiály, které se nachází ve většině oblečení z Temu a Sheinu je polyester, akryl, nylon, elastan, a další. Občas s trochou příměsí bavlny nebo nějakého jiného přírodního materiálu. Umělé materiály málo vydrží a jsou těžší na likvidaci a další použití.

Polyester vylučuje drobné plastové částice, menší než 5 mm, které znečišťují životní prostředí. Jde o mikroplasty, jejichž rozklad trvá více než 100 let.

Karcinogeny a nebezpečné chemikálie

Nebezpečí ale nekončí u ftalátů. Testy odhalily i další škodlivé látky:

- **formaldehyd** v čepicích – až **dvojnásobek** povoleného množství,
- **1,4-dioxan** v lacích na nehty – možný karcinogen poškozující játra,
- **olovo** v sandálech z Temu – až **11krát** nad limitem.

U těchto látek se uvádí souvislost s rakovinou, poškozením orgánů, neplodností nebo poruchami vývoje nervové soustavy, zejména u dětí.

Extrémní případy:

kadmium a „věčné chemikálie“

Alarmující jsou i některé konkrétní případy. Například jeden náhrdelník obsahoval **85 % kadmia**, což je **8500krát více**, než povolují evropské normy.

Kadmium je toxický kov, který může poškodit ledviny, játra i kosti a je známý jako karcinogen.

Další studie upozorňují i na PFAS (perfluorované a polyfluorované látky), tzv. „věčné chemikálie“, které se v prostředí téměř nerozkládají a hromadí se v těle.

Podle spotřebitelských organizací nejde jen o jednotlivé vadné kusy. Testy ukazují, že nevyhověly až **dvě třetiny výrobků z Temu**, a dokonce **73 % výrobků ze Shein**. To naznačuje, že problém je systémový – tedy souvisí s celým modelem „fast fashion“ výroby.

Text: Tereza Švarová

Dětská práce

Každý den si miliony lidí kupují oblečení z oblasti fast fashion. Málokdo si ale uvědomuje, že tím může nepřímo podporovat dětskou práci. O této problematice se příliš nemluví, přesto je s výrobou levné módy úzce spojená.

Podle UNICEF pracuje po celém světě přibližně 160 milionů dětí. Mnohé z nich se podílejí právě na výrobě oblečení. Pracují například v zemích jako je Indie, Bangladéš nebo Pákistán. Často tráví 10 až 12 hodin denně šitím, barvením látek nebo balením zboží místo toho, aby chodily do školy.

Velkým problémem jsou také nebezpečné pracovní podmínky. Děti pracují v prašném a toxickém prostředí, přicházejí do přímého kontaktu s chemikáliemi a velmi často za svou práci nedostávají téměř žádné peníze. Tyto podmínky mohou mít vážné dopady na jejich zdraví i budoucnost.

Na tuto realitu výrazně upozornila tragédie Rana Plaza collapse v roce 2013 v Bangladéši. Při zřícení továrny zahynulo více než 1100 lidí, včetně mladistvých pracovníků. Událost odhalila nebezpečné podmínky, ve kterých lidé, často velmi mladí, pracují.

Zdroj foto: Canva Magic Media

Dětská práce je využívána především z důvodu nízkých nákladů na výplaty. Fast fashion značky tlačí na co nejlevnější výrobu. To vede k tomu, že dodavatelé šetří na mzdách, tak na kontrolách pracovních podmínek.

Přestože se situace v některých zemích postupně zlepšuje, dětská práce v módním průmyslu stále existuje. Podle Human Rights Watch se objevuje nejen v klasických továrnách, ale i v dodavatelských řetězcích moderních online prodejců.

Co s tím můžeme dělat? Řešením může být nakupovat méně a kvalitnější zboží, podporovat etické značky, zajímat se o původ oblečení a vyhýbat se impulzivním nákupům extrémně levných produktů.

Fast fashion nám sice nabízí iluzi dostupnosti, ve skutečnosti ale někdo jiný platí skutečnou cenu – často děti, které místo bezstarostného dětství tráví své dny prací ve zdraví škodlivých podmínkách.

Text: Tereza Švarová

S tímto QR kódem se dostanete na stránku humancapital.worldbank.org, kde je k dispozici interaktivní mapa znázorňující míru využívání dětské práce v jednotlivých zemích včetně odhadované denní mzdy.

NO CHILD LABOUR

Zdroj foto: alamy.com

Dopad rychlé módy na životní prostředí

Zdroj foto: Canva Magic Media

Výroba oblečení spotřebuje obrovské množství vody a energie. Například na výrobu jednoho bavlněného trička je potřeba asi 2700 litrů vody. Kromě toho se při výrobě používají různé chemikálie a barviva, které se často dostávají do řek, a mohou znečišťovat vodu i půdu. To má negativní dopad nejen na přírodu, ale i na zvířata a lidi, kteří v těchto oblastech žijí.

Další problém souvisí s materiály, ze kterých se oblečení vyrábí. Hodně oblečení je vyrobeno ze syntetických materiálů. Při praní takového oblečení se do vody uvolňují malé plastové částice. Ty se dostávají do řek a oceánů, kde je mohou spolknout ryby a další mořští živočichové.

Mikroplasty se dostávají také do pitné vody, tedy i do jídla, které lidé konzumují. Člověk za týden sní kolem 5 gramů plastů, což za rok udělá skoro 50 000 až 74 000 částic mikroplastů.

Velký problém je také množství oblečení, které lidé vyhazují. Často si koupíme něco nového, párkrát to vezmeme na sebe a pak už to nenosíme.

Oblečení potom končí na skládkách, kde se během doby rozkladu uvolňují škodlivé látky do půdy a vody.

Fast fashion tedy není jen o módě, ale také o tom, jaký má náš způsob nakupování dopad na planetu. I malé změny v našem chování mohou snížit znečištění a chránit životní prostředí.

Fast fashion je postavena na rychlosti. Jeden kousek oblečení může být vyroben během několika hodin, zatímco u udržitelného oblečení trvá výroba i několik dní kvůli kvalitnějším materiálům a šetrnějším postupům.

- Fast fashion: 1 kousek = 6 hodin výroby → 1 den 4 kusy na jednu výrobní linku
- Udržitelná móda: 1 kousek = 2–3 dny výroby → za den = 0,3–0,5 kusu na jednu výrobní linku

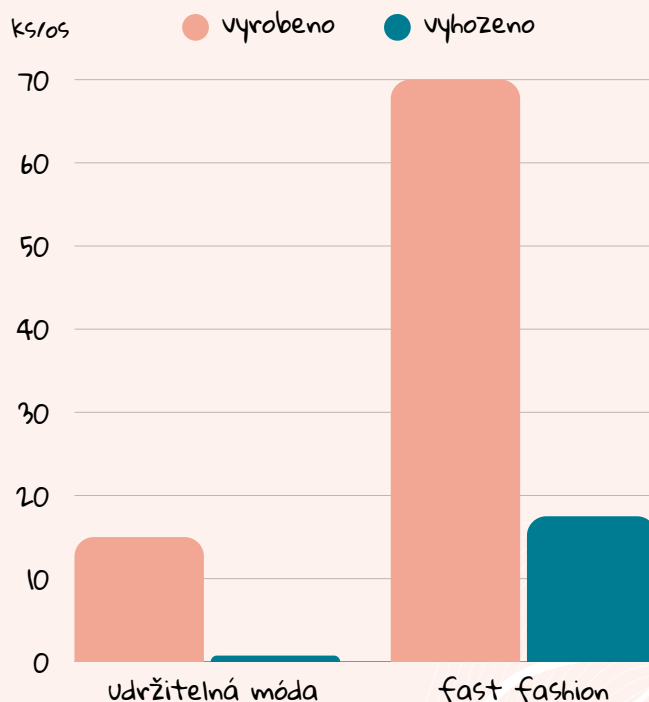

Text: Tereza Švarová

Graf zobrazuje porovnání roční produkce a množství vyhozeného oblečení na osobu v udržitelné módě a fast fashion.

Na první pohled je vidět, že fast fashion má výrazně vyšší produkci i likvidaci oblečení. Hlavním důvodem vysoké spotřeby oblečení rychlé módy je nadprodukce a nekvalitní materiály.

Naopak udržitelná móda má roční produkci i likvidaci nižší. To by mohlo souviset s tím, že oblečení je kvalitnější, déle vydrží a je nošeno opakovaně.

Likvidace

Některé módní značky vyrábějí oblečení rychle a ve velkém množství, aby držely krok s neustále se měnícími trendy. To nás často přivádí k otázce, co se stane s oblečením, které se neprodá? Ve skutečnosti velká část takto vyrobeného oblečení nikdy neskončí v šatníku zákazníků.

Výrobci oblečení často vyrábějí záměrně více, než dokážou prodat. Přebytky zboží končí na skládkách, nebo je likvidováno. Aby značky ochránily svou exkluzivitu a zabránily falšování, raději přebytky zboží spálí, nebo jinak zničí, než aby ho darovaly nebo skladovaly, je to pro ně levnější varianta.

Textilní odpad v Česku tvoří zhruba 3–6 % směsného komunálního odpadu. Na první pohled se nám může zdát, že se jedná o malé množství, ale ve skutečnosti to představuje 120 000–200 000 tun ročně.

V přepočtu na jednoho obyvatele je to 11–19 kilogramů oblečení ročně, což je pro představu stejné množství, jako bychom každý týden vyhodili jedny džíny.

Globálně je situace ještě výraznější. Ročně se vyprodukuje více než 92 milionů tun textilního odpadu. Fenomén rychlé módy a likvidace přebytků zboží je tak problémem nejen lokálním, ale i celosvětovým.

Při recyklaci starého oblečení lze některé materiály zpracovat do nových textilií. Takové kroky nejen snižují množství odpadu, který končí na skládkách, ale také pomáhají šetřit zdroje a podporují udržitelnou módu

Text: Anna Tůmová

Zdroj foto: greenpeace.org

Zdroj foto: milkrooshop.com

Kam mizí neprodané oblečení?

Poušť Atacama - Chile

Mezi roky 2000–2014 se výroba oblečení zdvojnásobila, a to i množství oblečení, které končí na skládkách. Poušť Atacama se stala celosvětovým smetištěm.

Denně se sem dováží několik tun oblečení, dokonce i z Česka. Za rok tam skončí až 39 000 tun textilu, což činí asi 15 tun denně.

Většina těchto materiálů toxické látky, které při častých požárech hoří velice dlouho a znečišťují ovzduší. Tato skládka lze vidět i z vesmíru.

Řeka Buriganga - Bangladéš

Protéká hlavním městem Bangladéše Dhákou, slouží jako klíčová dopravní a obchodní cestou.

Denně se do ní vypouštějí odpady a chemikálie z továren. V řece také končí textilní a jiný odpad, což dělá vodu toxickou.

Toto je dlouhodobý problém, který se vyskytuje i u dalších řek v rozvojových zemích, např. indonéská řeka Citarum nebo guatemalská řeka Rio Motagua. Odpady z těchto řek následně odtékají do moře.

Text: Bára Rychnovská

Rozhovor s Lubošem Pavlovičem, tiskový mluvčí organizace Arnika:

Arnika je česká nezisková organizace, která od roku 2001 spojuje lidi usilující o lepší životní prostředí. Jejím posláním je chránit přírodu a zdravé prostředí pro budoucí generace, prosazovat méně odpadů a nebezpečných látek i právo občanů rozhodovat o životním prostředí. Arnika dlouhodobě upozorňuje také na dopady textilního průmyslu a fast fashion na planetu i společnost.

Zdroj foto: arnika.org

Jaké environmentální dopady má fast fashion?

Módní průmysl je jedním z největších znečišťovatelů planety. Barvení a úprava textilu jsou zodpovědné za přibližně 20 % světového znečištění průmyslovou vodou — chemikálie končí v řekách a půdě, často v zemích globálního Jihu, kde jsou hygienické standardy slabé.

Výroba syntetických vláken jako polyester je závislá na ropě a při praní se z nich uvolňují mikroplasty, které pak nalézáme v oceánech i v lidské krvi.

A to ani nemluvíme o obrovské uhlíkové stopě celého řetězce — od pěstování bavlny přes dopravu až po skládky, kam míří přes 60 % oblečení do dvou let od nákupu.

Na které aspekty, například materiál, původ nebo značku, by měli spotřebitelé při výběru oblečení klást největší důraz?

U materiálů bych preferoval přírodní vlákna — bio bavlnu, len, vlnu nebo lyocell (Tencel).

U značek bych oceňoval transparentnost — pokud firma nechce říct, kde a za jakých podmínek se její zboží vyrábí, je to špatné znamení.

Dobré vodítko jsou různé certifikace jako GOTS, Fair Trade nebo B Corp.

Jaká doporučení byste poskytli mladým lidem, kteří chtějí být módní, ale zároveň zodpovědní vůči planetě a pracovníkům v textilním průmyslu?

Módní a zodpovědný není protimluv — je to spíš otázka informovanosti a trochy kreativity.

Základní doporučení: Kupujte méně, kupujte lépe, dejte věcem druhý život. Sledujte, co se děje za výlohami a za reklamami — kdo šije, za jaký plat, v jakých podmínkách. Nebojte se ptát značek přímo přes sociální sítě, je to legitimní tlak.

A pamatujte, že individuální volby jsou důležité, ale systémová změna přijde až s kolektivním tlakem.

Jaké kroky mohou spotřebitelé podniknout, aby jejich nákup byl šetrný k životnímu prostředí a zůstával cenově dostupný?

Udržitelný přístup k módě nemusí znamenat utrácení za dražší ekologické značky. Zásadním krokem je změnit spotřební chování, tedy nakupovat méně oblečení, ale s ohledem na jeho výdrž a praktičnost. K životnímu prostředí je maximálně šetrný třeba swap nebo nákup v second handech.

Odpovědnost nelze přenášet pouze na jednotlivé zákazníky, protože současný trh je globálně nastavený na nadprodukcí.

Pro skutečnou transformaci oděvního průmyslu jsou nezbytné systémové změny a přísná legislativní pravidla pro výrobce. Právě z toho důvodu má obrovský smysl podporovat environmentální organizace, které vyvíjejí tlak na politiky, podílejí se na připomínkování zákonů a aktivně prosazují závazné regulace celého trhu.

Jakými kroky může každý jednotlivec přispět k udržitelnější módě ve svém každodenním životě?

Pečujte o to, co máte — správné praní a sušení. Vyhýbejte se sušičce, kde to jde.

Nenakupujte impulzivně — pravidlo 30 dní: pokud si po měsíci stále myslíte, že tu věc potřebujete, tak možná ano. Většinou ale ne.

Podpořte ty, kdo tlačí na změnu — sledujte a sdílejte aktivity nevládních organizací, podepisujte petice a dávejte najevo politikům, že udržitelná móda je téma, na kterém vám záleží. Individuální volby jsou důležité, ale skutečná změna přijde až se správnou legislativou.

Text: Bára Rychnovská, Anna Tůmová

Zajímalo nás, zda-li rychlá móda ovlivňuje i lidský mozek, naše přemýšlení a rozhodování. Proto jsem se zeptali Mgr. Moniky Nevolové, školní psycholožky, na její názor.

Zdroj foto: umenivpraci.cz

Myslíte, že na nás fast fashion nějak působí? Pokud ano, jak?

Ano, vede nás k častějším a impulzivním nákupům. Kvůli nízkým cenám kupujeme více oblečení, méně dbáme na kvalitu a věci rychleji nahrazujeme.

Jak velký vliv mají sociální sítě na náš nákup, a jak pravdivé jsou věci ukazované na sociálních sítích?

Mají na nás obrovský vliv, často ukazují jen hezkou stránku. Ale ne vše, co na nich vidíme, odpovídá skutečnosti.

Produkty mnohdy vypadají na obrázcích jinak než ve skutečnosti a liší se i jejich kvalita.

Jak moc si mladí lidé uvědomují dopady fast fashion na životní prostředí?

Mnoho mladých lidí si dopady fast fashion plně neuvědomuje, nebo je v danou chvíli spíše neřeší.

Může fast fashion ovlivňovat sebevědomí mladých lidí? Pokud ano, jak?

Ano, fast fashion může negativně ovlivňovat sebevědomí mladých lidí kvůli tlaku na sledování trendů a častému srovnávání se s ostatními. Současně ale nabízí prostor pro sebevyjádření, takže její dopad není pouze negativní.

Na závěr citujeme slova Moniky Nevolové, která krásně shrnují celý rozhovor:

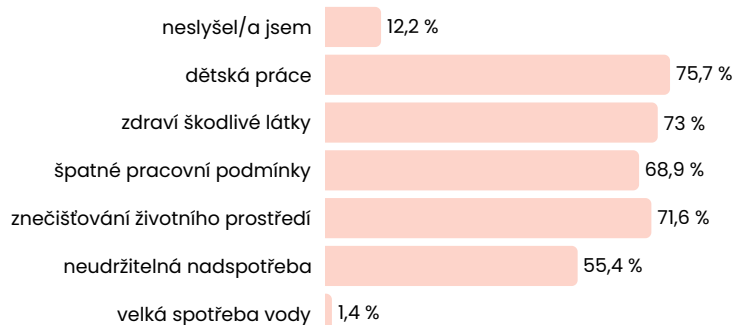
„Není nutné hledat něco úplně nového, stačí znovu objevit něco staršího, protože trendy se vracejí a „úplně nové“ už možná ani nevzniknou.“

Text: Anna Tůmová

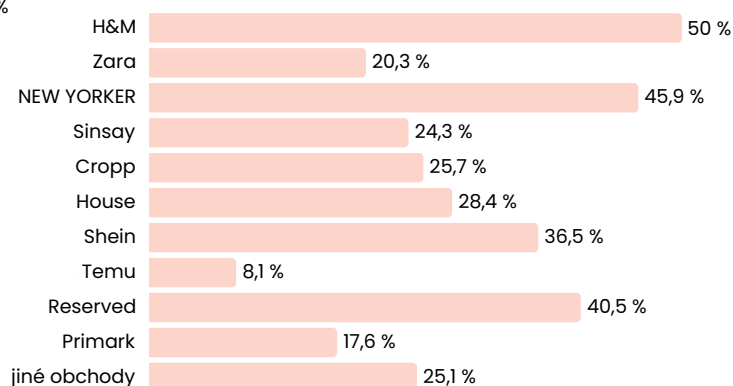
Po škole jsme rozeslali dotazník, ze kterého jsme se dozvěděli, že mnoho lidí ví o negativních dopadech fast fashion, ale i přesto nejčastěji nakupují v obchodech s rychlou módou.

Dotazníku se zúčastnilo 75 respondentů ve věkovém rozmezí 15–65 let. Téměř polovinu tvořili studenti, z toho téměř 90 % byly ženy.

Povědomí o negativních dopadech rychlé módy

Nakupování oblečení v různých fast fashion obchodech

„Myslím si, že v této době je už fast fashion „normalizovaná“, i když by bylo fajn, kdyby se omezila.“

– Lukáš Příbyl, student OAHŠHB

Rozhovor s Veronikou Duškovou, značka VEDU clothing:

VEDU clothing je český projekt zaměřený na udržitelnou módu, slow fashion a upcyklaci oděvů.

Cílem projektu je inspirovat mladé lidi a širokou veřejnost k odpovědnému nakupování a šetrnému přístupu k módě, který minimalizuje dopady fast fashion, životní prostředí a podporuje etické pracovní podmínky v oděvním průmyslu. Projekt nabízí praktické návody a kurzy na šití a úpravu oděvů.

Text: Tereza Švarová, Anna Tůmová

S jakými nejčastějšími mylnými představami o slow fashion se setkáváte?

Nejčastěji se setkávám s tím, že udržitelná móda je drahá nebo nezajímavá. Opak je pravdou.

Základ je znát svůj styl, barvy a potřeby, pak se zbytečnosti nakupují mnohem hůře. Kvalitní kousky z druhé ruky nebo vlastnoručně ušité věci vás vyjdou levněji než dokola kupované fast fashion. Druhou velkou mylnou představou je, že musíte být dokonalí. My nepotřebujeme pár lidí dělajících vše perfektně, potřebujeme, aby to většina dělala nedokonale. Je v pohodě občas zajít do fast fashion pro něco co fakt potřebuji a nejde mi to najít z druhé ruky, ale není už tolik v pohodě kupovat si nové oblečení jen protože je ve slevě, protože se chci odměnit za zkoušku nebo protože potřebuju outfit na jednu příležitost...

„Není to tolik o tom, kde nakupuju, ale s jakým přístupem.“

Zdroj foto: Instagram @vedu_clothing

Zdroj foto: veduclothing.cz

Jaké metody a techniky při upcyklaci oblečení používáte a proč jsou podle Vás efektivní?

Přešívám kousky z druhé ruky nebo oblečení, které mi nesedí. Přidávám knoflíky, měním výstřihy, zkracuji nebo prodlužuji, zužuji i zvětšuji, vsazuji nové rukávy nebo celý kus přeměním na něco úplně jiného, třeba staré tričko po mamce na elegantní top.

Jaké překážky stojí v cestě tomu, aby více lidí přijalo zodpovědný přístup k nákupům?

Velkou roli hraje cena a dostupnost, ne každý si může finančně nebo časově dovolit hledat alternativy, a to je třeba respektovat. Ale úplně každý může změnit svůj přístup k nakupování oblečení a vybírat kvalitnější, co využiju a co je můj styl a hodí se mi. Další překážkou jsou určitě sociální sítě a haul culture, kde je fast fashion aktivně podporována, protože přináší prodeje. Lidé navíc nemají návyky ani dovednosti, třeba nevědí, jak číst složení oblečení, jak poznat kvalitu nebo jak základně opravit oděv. A v neposlední řadě je to i pocit bezmoci „stejně to nic nezmění“. Proto se snažím ukazovat konkrétní kroky a inspirovat, ne strašit a ukazovat, že naše nákupní chování inspiruje i evropskou legislativu a vede k systémové změně.

UPCYKLACE = kreativní proces přeměny odpadu, starých či nepotřebných materiálů na nové produkty vyšší kvality a hodnoty.

Eko šatník

Přehled

V dnešní době, kdy nás okolí neustále přesvědčuje, že nezbytně potřebujeme něco nového, bývá velice těžké si nic nekoupit. Proto bychom Vám chtěli představit některé alternativy k fast fashion, které šetří nejen Vaši peněženku, ale i planetu.

Text: Bára Rychnovská

Second hand

Nabízejí nepřeberné množství osobitých kousků, různých značek a stylů. Nakupováním z druhé ruky často získáte značkové a kvalitní kousky za zlomek jejich původní ceny.

Charita

Oblečení, které už nenosíme, ale je stále v dobrém stavu, můžeme odnést do kontejnerů na sběr oděvů. Odtud putuje na charitu, kde si najde nového majitele a udělá radost někomu dalšímu.

Swap

neboli výměna se stává stále populárnější. Swapy fungují na jednoduchém principu: lidé donesou oblečení, které už nevyužijí, a výměnou si odnesou „nové“. Na swapech kromě módy najdeme i knihy, spotřebiče, apod.

Nový účel

Podle rad našich maminek a babiček můžeme i vytahanému a děravému oblečení vdechnout nový život. Ze starého trička se tak snadno stane pyžamo nebo i hadr na podlahu.

REduce.
use.
cycle.
peat.

Zdroj foto: <https://cz.pinterest.com/ryc438oexp3l40ad/propast/>; upraveno AI

Vyrob si sám

Pokud si troufáte na šití nebo pletení, můžete si své oblečení vyrobit od samého začátku. Na internetu najdete spoustu tutoriálů, jak na to. Výborným zdrojem je portál Prošíkulky.cz, na který odkazujeme v QR kódu.

Kromě oblečení si můžete vyrobit i vlastní šperky z korálků, nití či drátků.

V obchodech jsou k dostání celé kreativní sady.

Vinted, apod.

V době digitalizace, kdy lidé preferují nákup z pohodlí domova se stal populárním internetovým second-handovým obchodem Vinted. Tato platforma umožňuje nákup a prodej oblečení. Můžete si tak i přivydělat z pohodlí domova. Na těchto stránkách mimo jiné naleznete obuv, knihy, nábytek, spotřebiče, hračky, stolní hry, sběratelské předměty,...

OSMISMĚRKA

- móda

Z tajenky Vám vyjde pojem, který popisuje situaci, kdy se zdánlivě výhodná rozhodnutí mohou nakonec projevit opačně. Typickým příkladem je levné oblečení z fast fashion, za které utratíme více než za kvalitní kousek, který nám vydrží déle.

tajenka: _____

Y	M	Ó	D	N	Í	P	R	Ů	M	Y	S	L	E	F
K	D	U	O	Ě	I	E	T	O	V	Á	R	N	A	A
T	Ý	N	L	E	T	I	Ž	R	D	U	K	S	O	L
Á	A	O	E	R	Ě	S	Á	A	Y	N	T	É	Ž	Š
L	P	K	O	R	D	O	K	K	M	F	V	U	B	O
É	R	I	V	C	T	A	D	Á	A	O	L	U	A	V
K	O	D	P	A	D	Á	N	S	P	A	S	S	V	Á
C	D	Š	V	Y	L	E	H	E	K	R	L	Ý	L	N
I	U	L	I	K	V	I	D	A	C	E	Á	E	N	Í
X	K	E	S	T	O	R	T	P	V	A	V	C	A	Z
O	C	N	Z	N	Í	O	E	A	D	Á	R	C	E	N
T	E	M	U	U	R	T	X	C	H	A	R	I	T	A
A	Ý	N	V	E	L	S	T	R	I	K	O	I	D	Č
V	Ý	R	O	B	C	I	I	O	X	O	B	L	E	K
K	S	I	R	Y	C	H	L	Á	V	Ý	R	O	B	A

BAVLNA, BUS, CENA, CHARITA, DÁRCE, DEPO, DĚTI, DĚTSKÁ PRÁCE, DUO, FALŠOVÁNÍ, FAST FASHION, HAVÁRIE, HISTORIE, ILUZE, KVALITA, LANO, LEN, LEVÁ, LEVNÝ, LIKVIDACE, MÓDNÍ PRŮMYSL, OBLEK, OBUV, ODPAD, PRODUKCE, RAK, RETRO, RISK, RYCHLÁ VÝROBA, SKLÁDKY, SLEVA, ŠITÍ, ŠVY, TEMU, TEXTIL, TOVÁRNA, TOXICKÉ LÁTKY, TRENDY, TRIKO, TĚŽ, UDRŽITELNÝ, UNO, VÝROBCI, ZNAČKA, ŽÁK, ŽULA

K vyhledání informací byly použity tyto **ZDROJE:**

theguardian.com

nationalgeographic.com

lemonde.fr

france24.com

veduclothing.cz

idnes.cz

sphere.cz

seznamzpravy.cz

harpersbazaar.cz

id.pinterest.com

cleanclothes.org

abc.net.au

unicef.cz

ilo.org

who.int

hrw.org

arnika.org

**BÁRA
RYCHNOVSKÁ**
šéfredaktor
text
design

**TEREZA
ŠVAROVÁ**
text
design

**ANNA
TŮMOVÁ**
text
design

Koordinátor: Ing. Natálie Pečenková

Vydavatel: Obchodní akademie a Hotelová škola
Havlíčkův Brod
Bratříků 851, 580 01 Havlíčkův Brod
Česká republika

nezapadněte do
PROPASTI

91042026